

isaac

..nyt

nr. 4 – 2016

Om ISAAC Danmark

Formand:

Birgitte Brandt
Børneterapien, Odense
Tlf.: 63 14 05 67
e-mail: birb@odense.dk

Sekretær:

Margit Grønkjær
e-mail: margit99@gmail.com

Kasserer:

Gert Krabsen
HandiKram
Grenen 15
9260 Gistrup
e-mail: kasserer@isaac.dk

Indmeldelse på www.isaac.dk eller via formanden eller kassereren.

Kontingent pr. år (dækker medlemskab af både det internationale ISAAC og ISAAC Danmark):

AAC bruger	kr..... 275,-
Enkelt medlem	kr..... 470,-
Studerende/pensionister	kr..... 325,-
Dobbelt medlemskab (Institutioner/skoler)	kr..... 900,-
Trippel medlemskab (Institutioner/skoler)	kr.....1.350,-
Støttemedlem	kr.....2.500,-

ISAAC officielle tidsskrift: "Alternative and Augmentative Communication – ACC",
abonnement pr. årgang kr..... 550,-

ISAAC-NYT

Medlemsblad for foreningen ISAAC Danmark
(*International Society for Augmentative and Alternative Communication*)

Redaktør: Dorte Sylvest Aggerlin
e-mail: dsaggerlin@gmail.com

Bladet udkommer normalt 3 gange om året.

ISSN nr. 1397-0747
Oplag: ca. 200 stk.
Tryk: Palle Madsen
Layout: Gert Krabsen

Foreningens postadresse:

ISAAC Danmark
c/o Birgitte Brandt
Børneterapien Odense, Team A
Platanvej 15
5230 Odense M

CVR nr. 29948445

Foreningens webside: www.isaac.dk
Foreningens mailadresse: isaac@isaac.dk

Alle henvendelser på redaktionelle spørgsmål stiles skriftligt til redaktionen.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for manuskripter, fotografier og tegninger, der indsendes uopfordret.

Indhold

Om ISAAC Danmark	2
Fra redaktørens sofahjørne	3
Birgitte bemærker	4
Ups.	5
Generalforsamling 2016.....	6
Regnskab 15 / Budget 16.....	7
Kursusdag om udfordrende adfærd og kommunikation.	10
Movements for Communication.....	12
Sidste nyt vedr. PINE-D projektet.....	14
Indtryk fra brugersamlingen 2015.....	15
Velkommen til nye medlemmer.	18
Ny videnbank om social IT.....	18
Danske indlæg på ISAAC's internationale konference i Toronto.	19

Fra redaktørens sofahjørne

redaktør Dorte Sylvest Aggerlin

Redaktøren vil ønske alle læsere af ISAAC Nyt rigtig godt nytår. Dagene er allerede blevet både længere og lysere, og vi går uden tvivl foråret i møde, selvom der stadig kan komme lidt sne fra oven.

Det er også konference tid, hvad der i ISAAC regi, er årets absolutte højdepunkt. Spændingen er altid stor i bestyrelsen, når konferencen nærmer sig. Hvor mange deltagere melder sig? Har vi fået sammensat et konferenceprogram, så der er noget for enhver, hvad enten man arbejder med børn eller voksne uden talesprog, børn med motoriske vanskeligheder, psykisk udviklingshæmmede eller mennesker med andre udfordringer? Er fordelingen nu lavet godt imellem danske og udenlandske oplægsholdere? Er der for mange svenske oplægsholdere? Og hvad med underholdningen? Skal vi have afrikansk trommedans – nå nej det har vi jo prøvet, og det var måske ikke så vellykket. Der var i hvert fald mange, der pludselig blev ret søvnige og sneg sig ud af salen. Kommer der nogen ASK brugere til brugermødet eller måske hele konferencen? Har vi tænkt alle ting igennem i forhold til tid, pauser, særlig kost osv.

Sådan er der rigtig mange overvejelser omkring en konference, og så er der hele logistikken mht. lokaler store og små, aftaler omkring velkomst og fotografering. Listen af ting, der skal huskes på og ordnes til en konference som denne, er lang. Heldigvis har vi i ISAAC bestyrelsen en konference gruppe, der arbejder meget målrettet og fokuseret og har flere års erfaring i dette arbejde. Knap er lyset slukket for dette års konference, før konferencegruppen er i gang med forberedelserne til næste års konference. Tak for jeres arbejde, som vi øvrige deltagere kan nyde godt af i disse dage.

Som noget nyt er der i år en slags mini udstilling, hvor nogle forhandlere af ASK udstyr har mulighed for at fremvise nogle af deres produkter samt holde korte oplæg om nyheder på området. Vi får se, om det er en form, der fungerer godt og som kan anvendes fremadrettet.

Her fra redaktøren ønskes I rigtig god konference! Kom endelig med feedback til bestyrelsen, hvis I kunne tænke jer, at noget skal være anderledes.

Birgitte bemærker

v/Birgitte Brandt

"Det er forår, solen skinner 🎵." - håber jeg ☺, og en stor flok deltagere er nu samlet til ISAAC Danmarks årlige konference i Vingstedcentret ved Vejle. Tilmeldingerne er faktisk strømmet ind, og vi er rigtig glade for, at så mange vil tage del i disse 2 dages faglige oplæg, workshops, seminarer, networking, dialog m.m.

Senere på året venter endnu et par arrangementer med ISAAC involvering.

D. 23. februar arrangerer ISAAC temadag med *Stephen von Tetzchner* om "*Udfordrende adfærd og kommunikation*". Udover at henvende sig til de medlemmer, der kender området godt, så håber jeg også, at vi med denne temadag når ud til endnu flere, hvor ASK måske ikke endnu er så kendt, og hvor kommunikation måske ikke naturligt tænkes ind som en god forklaring på udfordrende adfærd hos mennesker med udviklingshæmning.

I slutningen af september indgår ISAAC i samarbejde med TAVSgruppen om 2 kurser á 3 dage i "*Movements for Communication*". Se mere om dette senere her i bladet.

Sidste gang fortalte jeg, at ISAAC i efteråret indsendte høringssvar til Socialstyrelsen vedr. målgrupper og indsatser på det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

2 af ISAAC's bestyrelsesmedlemmer deltog efterfølgende i et dialogmøde, og vi har for nylig modtaget et meget positivt svar fra Den Nationale Koordination, der nu har " *vurderet at intensivere fokus på borgere med kommunikationsbehov/ manglende talesprog med henblik på blandt andet at undersøge de problemstillinger, som I rejser på området.*" Det forventer vi nu at indgå i en nærmere dialog om.

At der vitterligt er et stort behov for at intensivere fokus på indsatsen for mennesker med komplekse kommunikationsbehov fik jeg endnu et eksempel på forleden. Her besøgte jeg et ældre familiemedlem indlagt med halvsidig lammelse og afasi på en neurologisk afd. På natbordet en tekstpjece fra Hjernesagen, men ellers ikke skyggen af ASK materiale, der måske kunne være med til at lette kommunikationen om det, der var behov for at tale om. En ung assistent så ud til at få sat nye tanker i gang på min efterlysning - at jo, det kunne godt være, det kunne være en hjælp for både patient og personale. Ikke fordi jeg bebrejder hende, men hvor ligger ansvaret for at bringe viden om ASK ud på hendes afd.?

- - - o - - -

Ups..

v/Frank Dalhoff

HVAD ER ENSOMHED?

Til oktober holder Spastikerforeningen sit landsmøde, som vi plejer at gøre hvert andet år. Der er et eller flere temaer - således også i år. Grunden til at jeg ved hvilke temaer som er i spil, er fordi jeg er i planlægningsgruppen, men nok om det.

Et emne som er forslået er *ensomhed* - ud fra, at vi med handicap er ensomme, fordi der ikke er nok dagtilbud og hvis man vil besøge vennerne fungerer kørslen dårligt mv. Alt sammen gode argumenter for ensomhed, men er det kun udefrakommende faktorer, der gør os ensomme?

Jeg tror meget det kommer an på, hvordan man er som menneske. Er du en som kan hvile i sig selv - ikke, at du bare skal kunne side henne i hjørnet uden en tanke - rent bortset fra, at det er sundt, er det ikke et mål i sig selv. Da slet ikke hvis man er tvunget det. Det kan selvfølgelig forekomme, at en person der er til sjov og ballade og hellere vil hen til gruppen og være med, men er blevet glemt i skyndingen, hvilket ikke må ske. Skulle det alligevel smutte, kan der ske noget positivt med personen. Enten hvis der er noget at se på, en blomst, et billede eller personen kan have en dialog med sig selv. For det at være i en tankeproces kan være udviklende for en.

I kender sikkert det at have noget man går og tænker over, men som man ikke kan komme på hvordan man løser. Og pludselig kommer løsningen til en bare sådan lige. Man ved ikke hvorfra eller af hvad - den er der bare.

Det at være alene er ikke altid negativt. Egen tid er godt - det tvinger en til at finde på en aktivitet. Det kan være at tænke, at undersøge et støvfnug eller høre musik. I virkeligheden tror jeg vi skal passe på at gøre mennesker til stakkels ensomme, blot fordi de føler sig godt tilpas i sit eget selskab. Det er logik, at man ikke hele tiden skal være alene. Selvfølgelig skal man holde øje med udsatte grupper, men man skal ligeledes være på vagt for, at vi ikke braser nogle ud i noget som personen i virkeligheden ikke ønsker. Når nu f.eks. tante Oda fylder 60 og holder fest - nå ja, så stiller man da i sit stiveste pus, selv om man tænker pokkers.

Personligt kan jeg bedst lide at lave et eller andet - høre musik, se på skyer... Jeg kan da godt lide at møde andre mennesker, men det skal være sjovt eller givende, hvilket en fest for det meste er. Det jeg forsøger at forstå er, at personer med de bestemte vilkår og opvækst mv. ikke nødvendigvis føler sig ensomme. Måske skal vi omdefinere ensomhed i retning af ikke at være i stand til at skabe - i tanker eller ved at se eller lege med noget, som er langt fra det man forventer. f.eks. et støvfnug.

Hermed ikke være sagt, at mennesker, der ikke kan dette, er dumme. Hermed være heller ikke sagt, at personer med disse evner ikke skal tilbydes skolegang og læring osv. Og senere i livet dagtilbud og klubber og hvad der ellers er behov for.

- - - 0 - - -

Generalforsamling 2016.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. Valg af ordstyrer, referent og 3 personer til et stemmeoptællingsudvalg.
2. Bestyrelsens beretning.
3. Forelæggelse af regnskab for 2015.
4. Indkomne forslag.
5. Fastlæggelse af budget, herunder medlemskontingent.
6. Valg af bestyrelse, herunder af formand og sekretær.
7. Valg af revisor.
8. Eventuelt.

Medlemskontingent

På baggrund af det tilfredsstillende regnskab indstiller bestyrelsen til generalforsamlingen, at medlemskontingentet fastsættes uændret.

Kassereren har gravet i gamle regnskaber og kan i den forbindelse med tilfredshed konstatere, at seneste kontingentforhøjelse var i 2011!

--- o ---

Regnskab 15 / Budget 16

v/Kassereren

Regnskab 2015

	Budget 2015	Regnskab 2015
INDTÆGTER		
Renter	1.000,00	241,22
Medlemskaber	112.000,00	108.320,00
Abonnementer	4.200,00	3.150,00
Konference/Generalfors. (2)	380.000,00	398.870,00
Konf 16 forudbetalt		50.300,00
Brugersamling deltagere	25.000,00	18.000,00
Brugersamling tilskud	40.000,00	45.202,04
PINE-D		47.686,88
Andet	2.000,00	3.175,00
INDTÆGTER I ALT.	564.200,00	674.945,14
UDGIFTER		
Konference/Generalfors. (2)	-310.000,00	-326.205,00
Eksterne honorar/transport	-50.000,00	-40.648,82
Materialer	-3.000,00	-1.625,00
Medlemsbet. USA	-29.500,00	-30.638,00
ISAAC-Nyt	-19.000,00	-20.767,25
Bestyrelsesmøder mv. (1)	-25.000,00	-28.251,85
Nordisk/internationalt Arrangementer	-30.000,00	-9.051,94
		PINE-D
		Brugersamling
		-51.599,44
		-70.000,00
Porto	-4.100,00	-2.740,00
Kontorartikler og adm.	-1.000,00	-553,04
Web+webmaster	-11.000,00	-6.649,05
Medlemsaktiviteter/pjece	-10.000,00	-3.937,50
Diverse, gaver m.v.	-1.000,00	-570,00
I ALT udgifter	-563.600,00	-577.104,74
DRIFTSRESULTAT	600,00	97.840,40
Regulering vedr. forudbetalinger		-56.318,32
PERIODISERET RESULTAT		41.522,08

Noter:

1. Bestyrelsesmøder: Dels et ekstra møde, dels dyrere weekendmøde. Internationalt meget mindre, fordi der ikke er international konference (kassereren glemte at tænke sig om, da han budgetterede)
2. Konferencen gav et overskud på ca. 30.000 mod budgetteret 17.000.

Status 2015

Aktiver		
Spar Nord	416.260,91	
Tilgodehavende kontingent	7.000,00	423.260,91
Passiver		
Periodiserede omkostninger	15.918,50	
Forudbetalt konference	22.800,00	
For meget betalt fondsstøtte.	21.297,96	60.016,46
Egenkapital		
Primosaldo	321.722,37	
Årets resultat	41.522,08	363.244,45
		423.260,91

--- 0 ---

Set på Isaacs facebook..

Budget 2016

	2015	<i>Budget 2016</i>
INDTÆGTER		
Renter	241,22	300,00
Medlemskaber	108.320,00	110.000,00
Abonnementer	3.150,00	4.200,00
Konference/Generalfors.	398.870,00	510.000,00
Brugersamling deltagere	18.000,00	20.000,00
Brugersamling tilskud (4)	45.202,04	20.000,00
PINE-D (1)	47.686,88	59.800,00
Andet	3.175,00	
INDTÆGTER I ALT.	618.626,82	724.300,00
UDGIFTER		
Konference/Generalfors.	-326.205,00	-412.000,00
Eksterne honorar/transport	-40.648,82	-34.000,00
Materialer	-1.625,00	-6.000,00
Medlemsbet. USA	-30.638,00	-35.000,00
ISAAC-Nyt	-20.767,25	-15.000,00
Bestyrelsesmøder mv.	-28.251,85	-30.000,00
Nordisk/internationalt samarbejde (2)	-9.051,94	-40.000,00
Arrangementer		
PINE-D (1)	-51.599,44	-50.000,00
PINE-D afslutning, ekstra omk.		-10.000,00
Brugersamling (3)	-53.867,04	-55.000,00
Movements for Communication, von Tetzchner (3)		-30.000,00
Porto (5)	-2.740,00	-6.000,00
Kontorartikler og adm.	-553,04	-2.000,00
Web+webmaster	-6.649,05	-7.000,00
Medlemsaktiviteter/pjece	-3.937,50	-18.000,00
Diverse, gaver m.v.	-570,00	-3.000,00
UDGIFTER I ALT	-577.104,74	-748.000,00
DRIFTSRESULTAT	41.522,08	-28.700,00

Bemærkninger til budget:

1. Restbeløbet udbetales fra EU i efteråret 2016. Den budgetterede udgift til afslutning dækker evt. ekstra omkostninger til slutkonference i Graz maj 2016.
2. Bestyrelse internationalt; dyrere på grund af ISAAC International i Toronto.
3. Arrangementer: 'Underskudsgaranti' 30.000.
4. Brugersamling; der er ikke budgetteret med samme fondstilskud som hidtil ('worst case').
5. Portoforhøjelse i 2016.

- - - 0 - - -

Kursusdag om udfordrende adfærd og kommunikation.

v/PR-gruppen

Har du som fagperson eller pårørende oplevet magtesløsheden, hvis et menneske med udviklingshæmning udfører handlinger, som du oplever som udfordrende?

- handlinger som kan gøre det svært for personen at fungere socialt i situationen, eller ligefrem kan være til skade for personen selv eller omgivelserne.
- handlinger, som kan være svære at tackle og afhjælpe i situationen.
- handlinger, som kan være svære at klarlægge årsagen til, og dermed være svære at forebygge.

Når en persons adfærd virker udfordrende på os, handler det om, at forstå personen som én, der *har det svært*, og *ikke* som én, der *er* besværlig. Prøve at forstå, hvordan personen forholder sig til situationer, som han/hun oplever som vanskelige og overvældende, tage personens totale livssituation med i betragtning, og se på, hvordan forhold i omgivelserne også kan være med at påvirke situationen.

Med denne kursusdag får du bud på en forståelsesramme og mulige indsatser. Undervisningsformen er dels oplæg, dels deltagernes arbejde med cases.

Stephen von Tetzchner beskriver dagens indhold:

Workshopen presenterer forskellige tilnærminger til å forstå udfordrende atferd hos mennesker med lærehemning og autismespekterforstyrrelser. Den fokuserer på hvordan man kan legge til rette for mennesker med begrensede språk- og kommunikasjonsferdigheter, og hvordan de kan hjelpes til å regulere seg selv og andre med alternativ og supplerende kommunikasjon, og få et bedre liv.

Stephen von Tetzchner

er professor i utviklingspsykologi og pedagogisk-psykologisk arbeid ved Universitetet i Oslo. Han har arbeidet teoretisk og praktisk med barn som har ulike funksjonshemninger, inkludert barn med lærehemning, motoriske vansker og autismespekterforstyrrelse. Han har en omfattende produksjon av artikler og bøker om typisk og atypisk utvikling av språk og kommunikasjon, og spesielt om barn som ikke tilegner seg talespråk på vanlig måte og trenger alternative kommunikasjonsformer.

Fakta om kurset:

Underviser: Stephen von Tetzchner

Tid: Mandag d. 23. maj 2016 kl. 9:30-16:30

Sted: Aalborg Universitet København, A.C. Meyers Vænge 15, 2450 København S

Tilmelding: Senest 20.4.2016. Brug elektronisk tilmeldingsblanket på www.isaac.dk

Pris: 950,- kr. Særpris for ISAAC-medlemmer: 750,- kr.

Forplejning: Morgenbrød, frokost, eftermiddagskaffe/the, kage

Tilmelding: Senest 20.4.2016. Brug elektronisk tilmeldingsblanket på www.isaac.dk

Uddybende om dagens innhold:

Utfordrende atferd og kommunikasjon: Forståelsesmodeller, utredning og tiltak.

Noen barn, ungdommer og voksne med lærehemning (utviklingshemning) og autismespekterforstyrrelse viser utfordrende atferd, det vil si atferd som er så intens, frekvent eller langvarig at den fysiske sikkerheten til personen selv eller andre er alvorlig truet, eller atferd som fører til stor grad av sosial isolasjon og begrenser individets livsutfoldelse.

Lærehemning og autismespekterforstyrrelse i seg selv forklarer ikke utfordrende atferd, fordi de fleste mennesker med disse vanskene ikke viser slik atferd. Utfordrende atferd er resultatet av et komplekst samspill mellom biologiske faktorer, utviklingsmessige forhold og egenskaper ved miljøet. Lærehemning og autisme innebærer forståelsesvansker og problemer med selvregulering som øker sårbarheten for å utvikle utfordrende atferd, særlig hos mennesker med begrensede språk- og kommunikasjonsferdigheter. Derfor er forebygging av utfordrende atferd en vesentlig oppgave.

Det er forskjellige forklaringer og måter å analysere og møte mennesker med utfordrende handlinger på. Ofte er kommunikasjon både problemet og løsningen. Kommunikasjon og språk står sentralt i alle tiltak, både tale og alternative kommunikasjonsformer, men med svært forskjellig teoretisk grunnlag.

De atferdsanalytiske metodene er mest anvendt. Innenfor denne tradisjonen blir utfordrende atferd ansett som en måte å kommunisere ønsker og motstand. Den legger til grunn at det er funksjonelle sammenhenger mellom visse (forsterkende) hendelser og frekvensen av utfordrende atferd. Målet for tiltakene er å redusere den utfordrende atferden. En avgrenset kommunikasjonstrening inngår ofte i tiltakene. Atferdsanalysen forklarer imidlertid ikke hvorfor utfordrende atferd oppstår og er dermed utilstrekkelig for å utforme forebyggende tiltak for denne typen atferd.

Ut fra et utviklingsperspektiv blir den den utfordrende atferden sett som et uttrykk for at kommunikasjonen – og dermed de funksjonene kommunikasjonen har i menneskers liv – er brutt sammen. Denne tilnærmingen bygger på kunnskap om typisk og atypisk utvikling generelt, og typisk og atypisk språk- og kommunikasjonsutvikling spesielt, inkludert utvikling av alternativ og supplerende kommunikasjon. Årsakene til at mennesker viser utfordrende atferd er komplekse og omfatter et samvirke av forståelsesvansker, reguleringsvansker og mangelfulle strategier for å håndtere nye, uoversiktlige og sosialt eller emosjonelt vanskelige situasjoner. Målet er å endre personen og personens livssituasjon, og hans eller hennes oppfattelse av seg selv og omgivelsene, mestring og mestringstro (self-efficacy). Tiltak for å styrke personens kommunikative kompetanse og anvendelsen av tilgjengelige kommunikasjonsformer for å regulere seg selv og andre og påvirke sin livssituasjon står sentralt i arbeidet, sammen med styrking av kompetansen til menneskene i omgivelsene, deres forståelse av personen, alternative og supplerende kommunikasjonsformer, og sin egen kommunikasjon og handling.

I workshopen inngår også kasusbeskrivelser som deltakerne skal analysere.

- - - 0 - - -

Movements for Communication.

I al kommunikation indgår der bevægelser - om det er et ansigtstræk, et smil, udpegning med øjne eller med en finger.

Grib chancen og hør de to spændende piger fra Australien fortælle om hvor meget det betyder at brugeren af ASK bliver støttet i rent fysisk at kunne bruge deres kommunikationshjælpemidler.

Vi forventer en reaktion fra vores samtalepartner, og kommer den ikke.. - er det så fordi personen ikke forstår det vi siger eller viser, ved hvad de vil sige - eller fordi de ikke har lært en måde at kunne vise deres input i samtalen?

Hvad vurderer vi en persons kommunikative evner ud fra? Ofte er der taget tests, som ikke er specielt tilpasset funktionshæmmede. Kan vi være sikre på at personen har lært de bevægelser, der skal til for at vise kommunikation, og har personen et kommunikationssystem at vise det med?

Vi hører ofte at omgivelserne venter på tegn på at en person er klar til at kunne kommunikere, men hvad sker der hvis vi venter?

Så vi må vise hvordan man kan give udtryk for sin kommunikation på måder, så omgivelserne forstår det.

Vi må ikke tage ansvaret for bevægelser fra personen!

Derfor er det vigtigt at vi har en viden om hvordan vi kan være model for at lære en person de nødvendige bevægelser til kommunikation.

Det kan være med en stabil siddestilling, med støtte gennem brug af særlige skinner og gennem valg af materialer og hjælpemidler.

Men det handler lige så meget om at personen blive bedre til at forstå hvad der sker i kroppen, når man f.eks. skal trykke på en kontakt. "Hvordan kan jeg holde balancen samtidig med at jeg skal løfte armen og både se og trykke på kontakten?" På den australske institution arbejder de meget med remser til at støtte hvordan man gør en bevægelse. Remser, som personen vil kunne lære og have som en indre stemme.

Personen får selv et ansvar for sin egen krop og det ikke altid er os der retter på ham!

Kursets mange videoer fra Australien viser, hvordan det kan lykkes.

Vigtigt for hele teamet!

Det er ikke kun fysioterapeuten og ergoterapeuten, som er på spil her. Vi har alle brug for et grundlæggende kendskab til de bevægelser der skal til, men når det er ekstra udfordrende er det godt at kunne trække på personer som har en specialiseret viden. Vi skal hele dagen igennem være opmærksom på at støtte personen i de mest hensigtsmæssige bevægelser til kommunikation. Derfor er det rigtig godt at man som team omkring en person er med på kurset og bagefter kan støtte hinanden, når man kommer hjem.

I 2014 blev et tilsvarende kursus afholdt i Norge, hvor vi var 3 deltagere fra Danmark. Vi har efterfølgende hørt at der var flere teams, der havde glæde af tværfagligheden til at kunne gå hjem og på deres institution straks forbedre børnenes muligheder for selvstændigt at kommunikere og selv bestemme over deres kommunikation.

Brug kursets viden, og når du næste gang står over for en person, som ikke kommunikerer som du synes, de burde kunne, så prøv at bruge erfaringerne fra kurset:

Bruger personen al energi på at holde sig oppe? Er han bange for at vælte hvis han skal løfte hånden? Kan han se det du vil have ham til at bruge? Er det interessant, det du vil have der skal kommunikeres?

De to piger arbejder på et center hvor børnene overvejende har cerebral parese, men de erfaringer de videregiver henvender sig til alle med funktionsnedsættelser.

Fakta om kurserne:

Aalborg	21. – 23. september på Institut for Syn og Hørelse, Sofiendalsvej 91 i Aalborg
København:	26. – 28. september på Kommunikationscenteret Region Hovedstaden, Rygårds Alle 45 i Hellerup
Pris:	3.300 kr. for fagligt personale. 2.800 kr. for pårørende, ISAAC-medlemmer samt ansatte i Aalborg Kommunes skoler (specialområdet) Kursusprisen dækker ikke overnatning.
Tilmelding:	Senest fredag 1. juli 2016 via www.nettilmeldinger.dk/movements .

Kurserne gennemføres i et samarbejde mellem TAVSgruppen og ISAAC og afholdes med støtte fra Aalborg Kommune og VUK Aalborg.

Læs mere om kurset på www.tavsgruppen.dk eller www.isaac.dk

- - - 0 - - -

*Sidste nyt vedr. PINE-D
projektet.*
v/Dorte Aggerlin

I 2015 blev ISAAC Danmark på noget tilfældig vis involveret i et EU-projekt inden for temaet *European Citizenship*.

ISAAC valgte at gå med i projektet, da fokus er på handicappedes muligheder for kommunikation og deltagelse på forskellige niveauer i forhold til samfundet og EU. Det synes vi jo er nogle særdeles vigtige temaer, og vi tænkte, at vi måske kunne bidrage med en anden tilgang end de øvrige deltagerlande, som er England, Østrig, Polen og Italien.

Projektet er planlagt til at skulle løbe i perioden marts 2015 til maj 2016. Som en del af projektet var ISAAC Danmark medarrangør af en debat dag på Egmonthøjskolen i forbindelse med brugersamlingen i efteråret 2015.

Under hele forløbet har alle frit kunnet give sin mening til kende på Twitter, på Facebook og på hjemmesiden omkring temaet med EU.

Der har desværre ikke været den store aktivitet i det forløbne år på facebookside, hvorfor jeg hermed vil opmuntre til at gå ind på PINE-D-Danmark og giv den et *like* eller skriv en kommentar. Det kan endnu nås!

Der arbejdes pt. på den afsluttende rapport, som skal fremlægges ved afsluttende arrangement i Østrig i maj måned.

Som en del af projektet fik vi til brugersamlingen lavet en lille film, der omhandler brugersamlingen og EU projektet.

Måske er EU projekter ikke lige noget for en frivillig organisation som ISAAC Danmark, da det kræver en del tid og ekstra arbejde fra bestyrelsens side. Vi er dog enige om, at vi nu har prøvet det af, og vi har gjort os nogle erfaringer, der formentlig kan anvendes på anden vis.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

- - - o - - -

Indtryk fra brugersamlingen 2015.

v/Vibe Lund Jensen

For 2. år i træk løb den landsdækkende brugersamling på Søsportscentret ved Egmonthøjskolen af stablen. 14 mennesker mødtes en hel weekend for at være sammen, skabe netværk og drøfte emner og problematikker, de er optagede af. Fælles for alle er, at de kommunikerer på andre måder end tale. Alle er brugere af alternative eller supplerende kommunikationsformer, fx talecomputere, kommunikationsbøger eller Bliss.

En del brugere af alternativ og supplerende kommunikation (ASK) har som vilkår, at kommunikere mest med hjælpere, fagpersonale og pårørende i hverdagen, og knapt så meget med andre ASK-brugere. Derfor er mange ASK-brugere vant til, at hovedparten af deres daglige samtaler foregår med folk, der bruger talesprog. De er ofte meget alene om deres helt særlige vilkår for at udtrykke sig.

Brugersamlingen er skabt for at give mennesker uden talesprog mulighed at mødes og snakke med andre i samme situation. Her får man mulighed for at opleve et sprogfællesskab, hvor man ikke er i mindretal med sin måde at udtrykke sig på, men i flertal med "andre der er som mig".

Samtaleemnerne kan være mange. De kan handle om forskellige aspekter af det at være ASK-bruger, men de kan også handle om alle mulige andre temaer, som deltagerne finder interessante. Det vigtigste er at man får muligheden for at mødes med hinanden, snakke, dele tanker og ønsker, lære nyt, tage inspiration med sig hjem og ikke mindst have en skøn weekend sammen.

Mange deltagere har mødt hinanden tidligere i forskellige sammenhænge, imens andre er nye og skal tages godt imod.

Brugersamling for ASK-brugere 2015 foregik på Søsportscentret ved Egmonthøjskolen i Hou i weekenden 2.-4. oktober. Deltagerne var mellem 11 og 42 år og kom fra hele landet. Mange fra sidste år var med igen, og der var kommet nye til. Der var 14 deltagere, men i alt op mod 40 med til samlingen (14 deltagere med personlige hjælpere, arrangører, frivillige medhjælpere, oplægsholdere, teknikere, en fotograf, m.fl.). ISAAC er medarrangør af Brugersamlingen i samarbejde med Emmy Kjellmann, der bl.a. arbejder som kommunikationsvejleder på Behandlingscenter Østerskoven samt på Egmonthøjskolen.

Årets Brugersamling bød på lidt af hvert:

Fredagen

Alle deltagere havde forberedt en præsentation af sig selv, som de fyrede af i den store forsamling. Nogle ASK-brugere er vant til at tale i større forsamlinger, mens det for andre er noget af en mundfuld. Alle klarede det fantastisk.

Næste punkt i programmet handlede om opsætninger på kommunikationshjælpe midler, hvor udvalgte brugeropsætninger blev vist. To deltagere havde forberedt et længere oplæg om deres liv, hverdag og brugeropsætning på hjælpe midlet. De gik begge i skole kun med talende klassekammerater og lærere i hhv. folkeskole og gymnasie. Det giver nogle udfordringer og kræver ben i næsen at være den eneste ASK-bruger i en gruppe. Så det var til stor inspiration for de andre at høre, hvordan de klarede hverdagen.

Der blev også brainstormet på ønsker og idéer til brugeropsætninger med mulighed for sparring med fagfolk og forhandlere. Denne del af programmet var populær og tiltrængt blandt mange af ASK-brugerne, som tit kan savne at se og høre, hvordan andre udtrykker sig. Mange savner også adgang til specialviden om, hvordan de får videreudviklet deres egne ASK-muligheder. Derfor udbad mange sig mere tid til dette punkt på fremtidige brugersamlinger.

Om aftenen holdt endnu en deltager oplæg. Han fortalte om, hvordan relationer og situationer har afgørende indflydelse på hvilke udtryksmåder, der er bedst at anvende hvornår. Det er ikke altid at det elektroniske kommunikationshjælpemiddel er det bedst egnede. Der blev lyttet, så man havde kunnet høre en knappenål falde til gulvet.

Lørdagen

Dagen handlede om EU, og hvordan ASK-brugere kan få indflydelse på den demokratiske proces.

Dette tema var aktuelt, fordi EU har et program i gang der hedder "Europa for Borgerne" (Europe for Citizens), som skal styrke europæisk medborgerskab og forbedre vilkårene for demokratisk deltagelse på EU-niveau. Under dette program er der etableret et projekt "PINE-D", som ISAAC Danmark er med i. Projektet arbejder med, hvordan mennesker med komplekse handicap kan blive mere involveret i de europæiske demokratiske processer, og dermed spille en mere aktiv rolle i samfundet.

Deltagerne på brugersamlingen arbejdede derfor med EU, hvor et sammendrag af deres drøftelser, synspunkter og udsagn skal bringes tilbage til en EU-konference i Østrig i maj 2016, med henblik på at komme med i overvejelserne til den videre EU-handicappolitik.

Kaare R. Skov – tidligere EU-journalist ved DR - startede dagen med en noget sarkastisk, humoristisk og speedtalende præsentation af EU's historie og situation i dag. Efterfølgende var der mulighed for spørgsmål til Kaare Skov. Hans humoristiske stil til trods, var der en skov af seriøse spørgsmål fra deltagerne.

Bagefter var der debat i mindre grupper, som meget kredsede om handicapvilkår i EU og hvordan man kunne få indflydelse. Til sidst var der plenum, hvor gruppernes refleksioner og drøftelser blev fremlagt og skrevet sammen.

Sidste punkt på dagens faglige program var en brainstorm på brugernes ønsker og forslag til næste års brugersamling, eftersom det er dem, der bedst ved, hvad der vil være relevant for dem.

Lørdag aften var der festmiddag.

Søndagen

Og søndagen var til rådighed for "fri leg". Man kunne sove længe, gå i svømmehallen sammen, snakke, spise, gå tur, eller hvad man havde lyst til.

Refleksion

Jeg deltog som frivillig medhjælper i Brugersamlingen, og kunne bl.a. være behjælpelig som gruppe-facilitator og referent i workshops og gruppearbejder. Derudover var jeg med som en af repræsentanterne fra ISAAC, der er medarrangør af Brugersamlingen i samarbejde med Emmy Kjellmann. Emmy arbejder bl.a. som kommunikationsvejleder på hhv. Behandlingscenter Østerskoven og Egmont-højskolen.

Jeg er taknemmelig over jeg fik lov at være med. Det var fantastisk at møde 14 så aktive mennesker, som gik engageret til de emner og debatter, der var på programmet. Det var også berigende at opleve, hvordan de viste hinanden gensidig respekt. De lyttede interesseret til den ASK-bruger, der havde ordet, og som den naturligste ting af verden, gav de personen den fornødne tid til at finde sit udsagn frem via sit kommunikationshjælpemiddel. Det var tydeligt, at her var nogle mennesker, som gensidigt helt ind under huden forstår, hvad det kræver af et menneske at skulle sige komplekse ting via et hjælpemiddel, og hvordan omgivelserne skal agere for at det kan lykkes.

Lad os håbe at Brugersamlingen er kommet for at blive, og at flere ASK-brugere hører om den og får lyst til at deltage. ISAAC vil gøre sit for at den fortsætter.

Fra brugerevalueringen er her er nogle udsagn, der taler for sig selv:

Brugermøde

ISAAC og Emmy Kjellmann arrangerer også et årligt **Brugermøde**. Det er et 4 timers møde i forbindelse med den årlige ISAAC-konference i marts. Mødet har et tilrettelagt program, der tager udgangspunkt i ASK-brugernes ønsker og forslag. Mødedeltagere har mulighed for også at deltage i den store ISAAC-konferences eftermiddagsprogram fælles for alle deltagere. På den måde bliver det muligt at være en del af ISAAC-konferencen, hvor især fagfolk, men også pårørende og ASK-brugere, mødes omkring nyeste viden.

--- 0 ---

Velkommen til nye medlemmer.

v/Kassereren

Vi vil gerne sige hjerteligt velkommen til de mange nye medlemmer, ISAAC Danmark har fået det sidste halve år!

Og ikke mindst de rosende ord om foreningens virke og betydning, der ofte er fulgt med.

STU Middelfart

Tale-, Høre- og Synsafdelingen, Tønder

Rehabiliteringscenter for Muskelsvind

Børneinstitutionen Posekær, Aabenraa

Børnehuset Lile Kolstrup, Aabenraa

Aktivitetshuset Dacabo, Faaborg

Lyngåskolen, Aarhus

Sille Subcleff Larsen

Inge Drengsgaard

Marcus Brandt

Jesper Bentsen

Astrid Lorenzen

Rikke Bloch Thomsen

Har I kollegaer, institutioner i kommunikationsnetværk, nabo-skoler osv., som ikke kender ISAAC, så husk at fortælle dem om foreningen! Henvi gerne til www.isaac.dk eller ISAACs FaceBook-side - eller til et bestyrelsesmedlem.

Indmeldelse sker lettest via www.isaac.dk, eller med en mail til kasserer@isaac.dk.

--- o ---

Ny videnbank om social IT.

www.itbanken.dk er en ny videnbank om social IT, hvor Social IT er meget bredt defineret. Den er oprettet i samarbejde mellem foreningen Socialt Udviklingscenter SUS og 19 af landets kommuner/regioner.

Platformen giver professionelle, pårørende, slutbrugere m.fl. mulighed for at finde erfaringsbaseret viden om social IT, der kan lette hverdagen for mennesker med særlige behov.

Ud over beskrivelser og anmeldelser af teknologier, kan man selv anmelde og tilføje teknologier og beskrive eventuelle resultater man har opnået med dem.

Danske indlæg på ISAAC's internationale konference i Toronto.

v/Kassereren

International konference i Toronto, Canada, 6-13 august 2016.

..*Bringing Us Together.*

Som bekendt afholdes den internationale ISAAC Konference i 2016 i Toronto. Heller ikke denne gang bliver det uden flere danske indslag:

Oplæg: "Safe Through Communication – A implementation project about AAC on hospital units."
Teknologi i Praksis; Anna Voss

Oplæg: "Gatherings for AAC-users bring social closeness, friendship and participation."
(ISAAC's brugersamling)
Astrid Lorenzen, Jeppe Forchhammer, Emmy Kjellmann.

Poster: "From Experience to communication."
(TAVSgruppens projektbog)
Britta Husted - Emmy Kjellmann

Vi har kendskab til ovenstående, men hvis I har hørt om flere, vil vi gerne have et praj, så vi kan omtale det på hjemmeside/Facebook, nyhedsmails osv.!

Vi vil også gerne høre fra de medlemmer der deltager i konferencen, så vi kan arrangere et lille 'danskertræf'.

Nye regler for indrejse i Canada..

I den forbindelse vil kassereren for god ordens skyld minde de Toronto-rejsende om, at Canada har indført nye indrejserregler fra marts 2016.

Kort sagt går de nye regler ud på, at der *på forhånd* skal være søgt om eTA – svarende til ESTA, som i mange år har skullet bruges til USA.

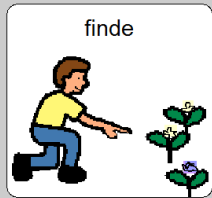
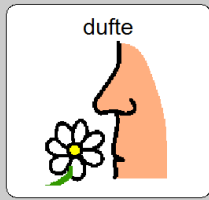
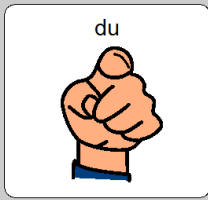
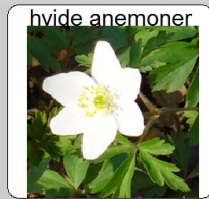
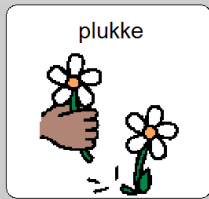
Se f.eks. her:

<https://insideflyer.dk/obs-skal-du-til-canada-skal-du-vaere-opmaerksom/>

Søg her:

<http://www.cic.qc.ca/english/visit/eta.asp>

- - - 0 - - -

forårstur

--	--	--	--	--	--	--